

Краткий агрометеорологический обзор за 3-ю декаду января 2024 года.

В третьей декаде января на юго-востоке республики в районах возделывания озимых культур температурный фон был выше нормы на 2...5°C, на юге республики ниже нормы на 1...2°C. Осадки выпали в основном больше среднемноголетних значений, лишь в отдельных районах юга около нормы. На юго-востоке озимые зерновые культуры по-прежнему находились в состоянии зимнего покоя, на юге вследствие продолжительной теплой погоды в конце декады в дневные часы была возможна вегетация озимых зерновых культур.

На наблюдаемых участках Алматинской области и области Жетісу в периоды похолодания минимальная температура воздуха понижалась до минус 20...25°C, местами (до минус 29°C) и минимальная температура почвы на глубине залегания узла кущения озимой пшеницы (3 см) понижалась до минус 6°C. Почва промерзла на глубину от 30 см до 57 см. Высота снежного покрова увеличилась до 22-37 см, в окрестности метеостанции Сарканд области Жетісу до 60 см. Высота снежного покрова в этих районах была достаточной для защиты посевов от морозов.

В районах возделывания озимых зерновых культур в Жамбылской области средняя температура воздуха составила минус 4...5°C, что выше нормы на 1°C, на юге средняя температура воздуха была минус 1...3°C, что ниже нормы на 1...2°C. Минимальная температура воздуха понижалась до минус 11...17°C местами (минус 18...24°C) и минимальная температура на глубине залегания узла кущения озимой пшеницы (3 см) понижалась до минус 2...8°C. Высота снежного покрова увеличилась до 3-9 см, местами до 15-24 см, в отдельных районах юга снег растаял. Почва промерзла на глубину 16-32 см (местами 53 см), на юге страны в большинстве районов почва была талая. На полях, где отсутствует снежный покров в приземном слое возможно подсыхание листьев озимых, что может несколько осложнить начало роста озимых культур весной.

По данным на 20 января определение жизнеспособности озимой пшеницы в Западно-Казахстанской, Туркестанской областях и области Жетісу на наблюдаемых участках повреждение озимых культур не установлено. По результатам определения жизнеспособности процент погибших растений в Жамбылской области в окрестности метеостанций Кулан в среднем показали – 8%, Толеби – 13%, Мерке – 7%, Сарыкемир – 4% и Нурлыкент – 12%, на остальных наблюдательных пунктах не отмечались повреждения растений.

Агрометеорологические условия на юге и юго-востоке республики для зимовки озимой пшеницы были вполне удовлетворительными. Низких значений температуры воздуха и почвы, опасных для зимующих культур, не наблюдалось.

В прошедшей декаде декабря на отдельных пастбищах скот выпасался в Актюбинской, Атырауской, Алматинской, Кызылординкой, Мангистауской и Туркестанской областях и области Жетысу. Животные содержатся на стойловом содержании в Алгинском и Иргизском районах Актюбинской области, в Казталовском, Сырымском и Жаныбекском районах Западно-

Казахстанской области, в Аркалыкском районе Костанайской области, в Улытауском районе Улытауской области. В Каратальском районе Жетысуской области и в Мангистауском районе Мангистауской области животноводы подкармливают маточное поголовье и молодняк.

На пастбищах наблюдается в основном мерзлая дернина, на некоторых пастбищах в Айтекебийском районе Актюбинской области, в Курмангазинском районе Атырауской области, в Шуйском районе Жамбылской области, в Каратальском районе Жетусуской области, в Жаныбекском районе Западно-Казахстанской области и в Мангистауском районе Мангистауской области дернина *сырая*.

2024 жылдың қаңтар айының 3-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

Қаңтардың үшінші онкүндігінде республиканың оңтүстік-шығысында күздік бидай себілетін аудандарында температуралық фон нормадан 2...5°C жоғары болған, республиканың оңтүстігінде нормадан 1...2°C төмен. Жауын-шашын көбінесе орташа көпжылдық көрсеткіштен жоғары болған, тек оңтүстіктің жеке аудандарында нормаға жуық. Оңтүстік-шығыста күздік дәнді бидай әлі де қысқы тыныштықта болған, оңтүстікте орын алған ұзақ жылы ауа-райына байланысты онкүндіктің соңында күндізгі уақытта күздік дәнді бидайдың вегетациялануы мүмкін.

Алматы мен Жетісу облыстарының бақылау учаскелерінде ауа-райы салқындау кезеңінде ауаның минималды температурасы минус 20...25°C дейін, кей жерлерде (минус 29°C дейін) және күздік бидайдың түптену түйіні тереңдігіндегі (3 см) топырақтың минималды температурасы минус 6°C дейін төмендеген. Топырақ 30 см-ден 57 см-ге дейін қатқан. Қар жамылғысының биіктігі 22-37 см дейін жеткен, Жетісу облысының Сарқанд метеостанциясының маңайында 60 см дейін өскен. Бұл аудандардағы қар жамылғысының биіктігі егістіктерді аяздан қорғауға жеткілікті болған.

Жамбыл облысында күздік дәнді дақылдар себілетін аудандарда ауаның орташа температурасы минус 4...5°C құраған, бұл нормадан 1°C жоғары, оңтүстікте минус 1...3°C болған, бұл нормадан 1...2°C төмен болған. Минималды ауа температурасы минус 11...17°C дейін, кей жерлерде (минус 18...24°C дейін) төмендеген және күздік бидайдың түптену түйіні тереңдігіндегі (3 см) топырақтың минималды температурасы (3 см) минус 2...8°C дейін төмендеген. Қар жамылғысының биіктігі 3-9 см дейін, кей жерлерде 15-24 см дейін өскен, оңтүстіктің жеке аудандарында қар еріген. Топырақ 16-32 см тереңдікке дейін қатқан (кей жерлерде 53 см дейін), елдің оңтүстігінің көптеген аудандарында топырақ еріген. Жер беті қабатында қар жамылғысы жоқ егістіктерде күздік бидай жапырақтарының кебуі мүмкін, бұл көктемде қысқы дақылдардың өсіп басталуын біршама қиындатуы мүмкін.

20 қаңтардың мәліметтері бойынша Батыс Қазақстан, Түркістан облыстарында және Жетісу облысында күздік бидайдың қысқа төзімділігі анықталатын байқалау учаскелерінде күздік бидайдың зақымдануы

анықталмаған. Қысқа төзімділігін анықтау нәтижелері бойынша Жамбыл облысында үсіген өсімдіктердің пайызы орта есеппен Құлан метеостанциясының маңайында – 8%, Төлеби – 13%, Мерке – 7%, Сарыкемир – 4% және Нұрлыкент – 12% көрсеткен, қалған бақылау пункттерінде өсімдіктердің зақымдануы байқалмады.

Республиканың оңтүстігінде және оңтүстік-шығысында күздік бидайдың қыстауына орын алған агрометеорологиялық жағдайлар айтарлықтай қанағаттанарлық болған. Қыстайтын дақылдар үшін қауіпті ауа мен топырақ температурасының төмен мәндері байқалмады.

Желтоқсанның өткен онкүндігінде Ақтөбе, Атырау, Алматы, Қызылорда, Маңғыстау және Түркістан облыстары мен Жетісу облыстарының жеке жайылымдарында мал жайылған. Жануарлар Ақтөбе облысының Алға және Ырғыз аудандарында, Батыс Қазақстан облысының Казталов, Сырым және Жәнібек аудандарында, Қостанай облысының Арқалық ауданында, Ұлытау облысының Ұлытау ауданында қорадаларда ұстаған. Жетісу облысының Қаратал ауданында және Маңғыстау облысының Маңғыстау ауданында мал өсірушілер аналық мас басымен жас малды қоректендіруде.

Жайылымдарда шым көбінесе қатқақ болған, Ақтөбе облысының Әйтеке би ауданындағы, Атырау облысының Құрманғазы ауданындағы, Жамбыл облысының Шу ауданындағы, Жетісу облысының Қаратал ауданындағы, Батыс Қазақстан облысының Жәнібек ауданындағы және Маңғыстау облысының Маңғыстау ауданындағы кейбір жайылымдарда шым дымқыл болған.